



**Skupština Crne Gore**

**Treći tromjesečni izvještaj o sprovođenju  
Aktionog plana za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge**

**Skupštine Crne Gore**

**u periodu od 1. juna do 1. septembra 2011. godine**

Septembar, 2011. godine

## Uvod

Kolegijum predsjednika Skupštine Crne Gore, na sastanku održanom 9. decembra 2010. godine, usvojio je Akcioni plan za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine Crne Gore za period od novembra 2010. do novembra 2011. godine. Donošenje ovog dokumenta uslijedilo je nakon Mišljenja Evropske komisije da sa Crnom Gorom treba otvoriti pregovore o pristupanju Evropskoj uniji kada država dostigne potreban nivo poštovanja kriterijuma za članstvo, a posebno političkih kriterijuma iz Kopenhagena, u kome se jedan od ključnih sedam prioriteta direktno odnosi na Skupštinu Crne Gore, odnosno na unapređenje zakonodavnog okvira za izbore u skladu sa preporukama OEBS – ODIHR-a i Venecijanske komisije i jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine. Akcioni plan takođe je izraz potrebe da se unaprijede administrativni kapaciteti Skupštine Crne Gore potrebni za preuzimanje uloge koju će Skupština imati u sljedećim fazama procesa integracije u Evropsku uniju.

Akcionim planom predviđeno je preko 30 mjera i aktivnosti, sa obrazloženjem, nosiocima i rokovima, koje imaju za cilj jačanje zakonodavne i kontrolne uloge parlamenta, a odnose se na donošenje zakona i drugih akata, unapređivanje efikasnosti rada Skupštine i radnih tijela, jačanje administrativnih kapaciteta i dalje povećanje otvorenosti i transparentnosti rada. Jačanje sposobnosti Skupštine da kontroliše i prati usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa pravom Evropske unije jedan je od ključnih prioriteta, na koji je, direktno ili indirektno, usmjeren znatan dio aktivnosti i mjera predviđenih Akcionim planom.

Posljednjom mjerom u Akcionom planu Skupštine definisano je da će Služba Skupštine kvartalno pripremati Izvještaj o realizaciji Akcionog plana za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine Crne Gore i dostavljati Kolegijumu predsjednika Skupštine na razmatranje. U skladu s tim pripremljeni su prvi tromjesečni izvještaj, za period od 1. decembra 2010. do 1. marta 2011. godine koji je Kolegijum predsjednika Skupštine razmotrio i prihvatio na sastanku održanom 7. marta 2011. godine, i drugi tromjesečni izvještaj, za period od 1. marta do 1. juna 2011. godine, koji je Kolegijum predsjednika Skupštine razmotrio i prihvatio na sastanku održanom 13. juna 2011. godine. U ovom, trećem kvartalnom izvještaju dat je pregled sprovođenja mjera i aktivnosti u odnosu na plan, koji obuhvata period od 1. juna do 1. septembra 2011. Izvještaj sadrži tekstualni dio, sa kratkim opisom aktivnosti realizovanih u izvještajnom periodu, kao i tabelarni dio, sa indikatorima i statusom, odnosno stepenom realizacije.

Podsjećamo da je Vlada Crne Gore 17. decembra 2010. godine usvojila Nacrt akcionog plana praćenja ispunjavanja preporuka iz Mišljenja Evropske komisije, a nakon javne rasprave, kao i konsultativnog sastanka s predstavnicima Evropske komisije, Generalnog direktorata za proširenje, održanog 8. i 9. februara u Podgorici, Vlada je 17. februara 2011, usvojila Akcioni plan praćenja ispunjavanja preporuka iz Mišljenja Evropske komisije. Akcioni plan Skupštine Crne Gore, odnosno tabelarni pregled aktivnosti iz Akcionog plana, takođe je integrisan u jedinstveni dokument.

S obzirom na to da će Evropska komisija redovno pratiti ispunjavanje Akcionog plana, sa Delegacijom Evropske unije u Crnoj Gori dogovoreno je da i Skupština i Vlada dostavljaju mjesečne preglede realizovanih aktivnosti, koji se integralno dostavljaju Briselu. Da bi omogućila lakše praćenje sprovođenja Akcionog plana za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge, Služba Skupštine se opredijelila za jedinstveni tabelarni model izvještavanja, koji sadrži indikatore i status, odnosno stepen realizacije. Kao i prethodna dva tromjesečna izvještaja, nakon razmatranja i usvajanja Izvještaja od strane Kolegijuma predsjednika Skupštine Crne Gore, i ovaj kvartalni izvještaj, biće dostavljen Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija i Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori.

-----

U periodu od donošenja Akcionog plana do 1. septembra 2011. godine, od ukupno 29 mjera čija je realizacija predviđena u ovom vremenskom roku, u potpunosti je realizovano 20, djelimično su realizovane dvije, a u toku su aktivnosti na implementaciji sedam mjera, pri čemu je za jednu od njih rok pomjeren. U okviru Akcionog plana je pet mjera koje se, kako je i predviđeno kontinuirano sprovode.

Do kraja trećeg kvartala 2011. godine planirana je implementacija još dvije mjere, za koje su pripremne aktivnosti u toku.

### **Slijedi pregled realizacije aktivnosti predviđenih Akcionim planom za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine Crne Gore.**

**Aktivnost 1:** Donošenje Zakona o izboru odbornika i poslanika, u skladu sa preporukama OEBS – ODIHR-a i Venecijanske komisije (pomjeren rok)

Na trinaestoj sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2011. godini održanoj 31. jula, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika nije dobio potrebnu dvotrećinsku većinu, nakon čega je usvajanjem Predloga ustavnog zakona o izmjeni Ustavnog zakona za sprovođenje Ustava Crne Gore rok za usaglašavanje produžen za 31. decembar 2011. godine.

Za 6. septembar 2011. godine sazvana je sjednica Skupštine Crne Gore na čijem je dnevnom redu Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika, čiji su predlagači pet klubova poslanika.

**Aktivnost 2:** Definisanje uloge i nadležnosti Skupštine u sljedećim fazama procesa integracije u EU (u toku)

Odsjek za istraživanje, analizu, dokumentaciju i biblioteku, na osnovu podataka prikupljenih posredstvom mreže ECPRD (Evropski centar za parlamentarna istraživanja i dokumentaciju)

završio je istraživanje o ulozi nacionalnih parlamenata u pristupnim pregovorima sa EU, koji treba da doprinese i pomogne donosiocima odluka u procesu definisanja uloge i nadležnosti Skupštine Crne Gore u sljedećim fazama integracije u EU. Istraživanje je dostavljeno članovima Kolegijuma predsjednika Skupštine Crne Gore u decembru 2010. godine. Nakon definisanja stavova klubova poslanika u odnosu na ovo pitanje, uloga i nadležnosti Skupštine u sljedećim fazama procesa integracije u EU razmatraće se na Kolegijumu.

**Aktivnost 3:** Izrada i donošenje Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane (realizovano)

Zakon o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane, koji je pripremila višestranačka radna grupa formirana od strane Odbora, jednoglasno je usvojen 22. decembra 2010. godine. Ovaj zakon, donijet da bi se, pored mehanizama nadzora utvrđenih Poslovníkom, omogućio skupštinski nadzor u specifičnoj oblasti bezbjednosti i odbrane, precizno definiše obaveze svih aktera i obezbjeđuje zaštitu prava i sloboda građana od mogućih zloupotreba.

U skladu sa članom 12 st. 1 i 2 Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane, kojim je propisano da se parlamentarni nadzor vrši redovno prema godišnjem planu koji donosi Odbor i vanredno po potrebi, Odbor za bezbjednost i odbranu na 31. sjednici održanoj 13. aprila 2011. godine utvrdio je Plan vršenja nadzorne uloge za 2011. godinu. Pored toga, Odbor je kao i sva druga radna tijela Skupštine, usvojio izvještaj o radu odbora za 2010. i plan rada odbora za 2011. godinu.

**Aktivnost 4:** Uvođenje prakse da sekretari odbora pripremaju stručno mišljenje, u vidu informativnog pregleda, za svaki predlog zakona (realizovano)

U cilju pružanja kvalitetnije stručne podrške poslanicima u obavljanju njihove zakonodavne i nadzorne funkcije, uvedena je praksa da sekretari odbora pripremaju informativni pregled (*briefing*) za svaku tačku dnevnog reda sjednice odbora. S tim u vezi, donijeta su uputstva o pripremi i sadržaju informativnog pregleda, koja definišu proceduru pripreme i dostavljanja informativnih pregleda od strane sekretara skupštinskih odbora. Takođe, u februaru je organizovana obuka za sekretare o pripremi informativnog pregleda (u saradnji sa Westminster fondacijom za demokratiju (WFD) i Donjim domom britanskog parlamenta). Od uvođenja ove prakse u februaru 2011. godine do kraja jula, izrađeno je ukupno 169 informativnih pregleda od strane sekretara odbora.

U saradnji sa Delegacijom EU u Podgorici, Skupština je aplicirala za ekspertsku podršku u trajanju od osam mjeseci, podijeljenu na nekoliko misija, u oblasti usklađivanja zakonodavstva i procjene uticaja zakonodavstva. Cilj podrške je jačanje sposobnosti Skupštine da nadgleda predložene zakone i njihovu usklađenost sa pravom EU, kao i da se osposobljava da, kroz nadgledanje regulatorne procjene uticaja koje priprema Vlada i izradu procjena za opsežne amandmane i određene propise, preuzme ulogu definisanu Međuinstitucionalnim zajedničkim pristupom procjeni uticaja (*Inter-Institutional Common Approach to Impact Assessment*)

Evropske komisije, Evropskog parlamenta i Evropskog savjeta. Nakon tri sprovedena postupka prijavljivanja eksperata (od kojih je prvi okončan neuspješno, s obzirom na to da niko od prijavljenih kandidata nije ispunio kriterijume postavljene projektnim zadatkom, a drugi poziv kompanijama morao je da bude ponovljen zbog administrativnih razloga, u skladu sa EU procedurama o nabavkama), tim eksperata je izabran u avgustu i početak projekta je planiran za prvu polovinu septembra.

Tokom izvještajnog perioda, posebna pažnja se posvećuje harmonizaciji zakonodavstva sa pravom EU, kroz razmatranje svih predloga zakona koji se harmonizuju sa pravom EU na Odboru za međunarodne odnose i evropske integracije i kroz detaljniju kontrolu tabela usklađenosti koje dostavlja Vlada, od strane službe Odbora, o čemu se od januara ove godine vodi i evidencija. Nakon uvida u dostavljenu dokumentaciju koja je pratila predloge zakona zaključno sa krajem proljećnjeg zasijedanja (ukupno 97 predloga zakona) na inicijativu službe Odbora izvršena je 31 suštinska izmjena i 28 tehničkih u odnosu na dokumentaciju koja potvrđuje usaglašenost sa evropskim zakonodavstvom.

#### **Aktivnost 5:** Priprema kalendara aktivnosti Skupštine i radnih tijela (realizovano)

U cilju unapređenja planiranja rada Skupštine, u februaru 2011. prvi put je donijet Kalendar Skupštine Crne Gore za period do kraja proljećnjeg zasijedanja, odnosno kraja jula. Skupštinskim kalendarom određeni su dani u mjesecu namijenjeni sjednicama plenuma, sjednicama radnih tijela, kao i poslanički dani namijenjeni radu poslanika u klubovima i sa građanima.

Novina u radu je i da su svi odbori, u skladu sa Akcionim planom, usvojili planove rada za 2011. godinu, koji sadrže i plan nadzornih aktivnosti. Takođe prvi put, odbori su pripremili i usvojili svoje godišnje izvještaje o radu, za 2010. godinu. Nekoliko odbora je, takođe, pripremlilo i razmotrilo informacije o polugodišnjoj realizaciji plana rada odbora za 2011. godinu.

Od početka godine održano je 13 konsultativnih i tri kontrolna saslušanja:

- Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu održao je jedno konsultativno saslušanje na temu „Reforma pravosudnog sistema u Crnoj Gori, u kontekstu preporuka iz Mišljenja Evropske komisije“;
- Odbor za međunarodne odnose i evropske integracije održao je devet konsultativnih saslušanja u vezi sa Izvještajem o radu Ministarstva vanjskih poslova za 2010. godinu, 21. i 22. kvartalnim izvještajem o ukupnim aktivnostima u okviru procesa stabilizacije i pridruživanja EU, prvim, drugim i četvrtim mjesečnim izvještajem o realizaciji obaveza iz Akcionog plana praćenja sprovođenja preporuka iz mišljenja Evropske komisije, Izvještajem o realizaciji obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa Tabelom kvartalnog izvještavanja, kao i radi davanja mišljenja o kandidatu za ambasadora Crne Gore pri Savjetu Evrope, kandidatu za ambasadora Crne Gore u Republici Poljskoj i

kandidatu za izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Crne Gore u Republici Azerbejdžan, na nerezidentnoj osnovi sa sjedištem u Ankari;

- Odbor za ekonomiju, finansije i budžet održao je dva konsultativna saslušanja na teme: “Stanje u oblasti telekomunikacija sa osvrtom na sprovođenje Zakona o elektronskim komunikacijama” i „Nacrt zakona o investicionim fondovima sa osvrtom na efekte primjene postojećeg zakona“;
- Administrativni odbor je obavio konsultativno saslušanje kandidata za predsjednika Savjeta Agencije za nadzor osiguranja i utvrdio Predlog odluke;
- Komisija za praćenje i kontrolu postupka privatizacije razmatrala je privatizaciju Kombinata aluminijuma, privatizaciju preduzeća Margomarket i privatizaciju preduzeća Arsenal Tivat, i u okviru toga održala dva kontrolna saslušanja;
- Odbor za ljudska prava i slobode održao je kontrolno saslušanje direktora Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija na temu: „Aktivnosti ZIKS-a u vezi sa nalazima iz Analitičkog izvještaja i Mišljenja Evropske komisije i preporukama Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore sadržanim u Konačnom mišljenju od 29. marta 2010. godine.

Pored konsultativnih saslušanja, odbori organizuju i tematske sjednice i sjednice van Skupštine Crne Gore, javne tribine i okrugle stolove na aktuelne teme, kao i druge slične aktivnosti. Slijedi kratak pregled ovih aktivnosti:

- Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje održao je 9. februara tematsku sjednicu povodom predstavke MANS-a vezano za Informaciju o uništavanju viškova municije na privremenom poligonu „Prage“ kod Nikšića, dok je 6. aprila održao tematsku sjednicu na kojoj je predstavljen Nacrt zakona o komunalnim djelatnostima. Takođe, Odbor je na sjednici održanoj 21. juna u prostorijama Skupštine Crne Gore razmotrio informaciju o elementarnoj nepogodi koja je 9. juna zadesila područja gradskih opština Golubovci i Tuzi. Na sjednici je prisustvovao ministar poljoprivrede i ruralnog razvoja;
- Odbor za bezbjednost i odbranu održao je 9. maja sjednicu na kojoj je razmotrena Informacija o postupanju Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore u slučaju “Balkanski ratnik“. Sjednici je, osim članova Odbora, prisustvovala i vrhovna državna tužiteljka Ranka Čarapić. Odbor je na sjednici održanoj 20. juna razmotrio Izvještaj o stanju sistema zaštite i spasavanja u Crnoj Gori u 2010. godini, sa informacijom o poplavama za period novembar-decembar 2010. godine. Takođe, Odbor je 1. jula 2011. godine razmotrio Godišnji izvještaj o radu Ministarstva odbrane, Izvještaj o ukupnom stanju u Vojsci Crne Gore za 2010. godinu, kao i Izvještaj o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama u 2010. godini. Na sjednici, održanoj 18. jula, Odbor je razmotrio Izvještaj o radu Agencije za nacionalnu bezbjednost za 2010. godinu;

- Odbor za ljudska prava, u saradnji sa Misijom OEBS-a, organizovao je 28. februara na Cetinju javnu tribinu na temu: "Prava djeteta - implementacija Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju i Zakona o zaštiti od nasilja u porodici". Odbor je 11. marta 2011. godine razmotrio Informaciju Ministarstva za ljudska i manjinska prava o položaju LGBT populacije u Crnoj Gori, na sjednici kojoj su, po pozivu, prisustvovali ministar za ljudska i manjinska prava, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda i predstavnik NVO Omladinski kreativni centar Juventas. Takođe, članovi Odbora za ljudska prava i slobode sastali su se 21. aprila u prostorijama Skupštine Crne Gore sa predstavnicima Saveza udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju "Naša inicijativa". Predstavnici Odbora za ljudska prava i slobode održali su 3. juna sastanak sa predstavnicima relevantnih institucija u vezi sa rješavanjem pitanja interno raseljenih lica koja borave u Kampu Konik I i II. Odbor za ljudska prava i slobode je 27. jula 2011. godine razmotrio Informaciju o aktivnostima Ministarstva rada i socijalnog staranja u vezi sa nalazima iz Analitickog izvještaja Evropske komisije o stanju u JU Zavod „Komanski most“ i Preporukama Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, koje se odnose na JU Zavod „Komanski most“, Informaciju o aktivnostima Vlade Crne Gore u vezi sa trajnim rješavanjem pitanja raseljenih i interno raseljenih lica koja borave u Kampu Konik I i II i Informaciju o zastupljenosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u javnim službama, organima državne vlasti i lokalne samouprave;
- Odbor za rodnu ravnopravnost u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori i Kancelarijom UNDP-a u Crnoj Gori organizovao je 27. maja prezentaciju publikacije "Istraživanje o poznavanju i primjeni Zakona o rodnoj ravnopravnosti u institucijama Crne Gore". Takođe, u organizaciji Odbora za rodnu ravnopravnost, Ministarstva za ljudska i manjinska prava i Misije OEBS-a u Crnoj Gori, 27. juna održan je okrugli sto na temu "Učešće žena u politickom i javnom životu - izazovi i mogućnosti";
- Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje održao je 25. marta sjednicu povodom obilježavanja svjetskog dana borbe protiv tuberkuloze, dok je 15. aprila u saradnji sa njemačkom Fondacijom Konrad Adenauer, održao okrugli sto na temu "Parlament i socijalna politika - aktuelni izazovi socijalne politike u Crnoj Gori i Njemačkoj". Takođe, Odbor je na sjednici održanoj 30. maja, u saradnji sa Nacionalnom komisijom za kontrolu pušenja Ministarstva zdravlja i Institutom za javno zdravlje Crne Gore, u prostorijama Instituta u Podgorici obilježio Međunarodni dan kontrole duvana. Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje održao je 28. juna tematsku sjednicu povodom obilježavanja međunarodnog dana borbe protiv zloupotrebe droge, u JU Centar za smještaj, rehabilitaciju i resocijalizaciju korisnika psihoaktivnih supstanci - Kakaritska gora, u Podgorici;

- Administrativni odbor je 31. maja održao javnu raspravu na temu „Kako odrediti predstavnika iz NVO sektora u postupku izbora i imenovanja”, na kojoj su učestvovali i predstavnici sedam nevladinih organizacija;
- Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu, saglasno Rezoluciji o borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, je na sjednici održanoj 20. jula jednoglasno prihvatio Izvještaj o implementaciji Rezolucije o borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala;
- Odbor za ekonomiju, finansije i budžet na sjednici održanoj 28. jula, razmotrio je Izvještaj o stanju energetskeg sektora Crne Gore u 2010. godini i Izvještaj o radu Agencije za nadzor osiguranja i stanju na tržištu osiguranja u 2010. godini. Odbor se upoznao i sa Izvještajem o radu Savjeta za finansijsku stabilnost u 2010. godini, koji se Skupštini, u skladu sa članom 11 Zakona o Savjetu za finansijsku stabilnost, dostavlja na upoznavanje. Takođe, Odbor je na sjednici održanoj 4. i 5. jula, razmotrio Godišnji izvještaj o radu Komisije za hartije od vrijednosti za 2010. i Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u Crnoj Gori u 2010, kao i predlog zaključka povodom razmatranja Izvještaja o radu Centralne banke Crne Gore za 2010. godinu.

U ovoj godini povećava se i broj postavljenih poslaničkih pitanja. U okviru proljećnjeg zasijedanja održane su tri sjednice posvećene premijerskom satu i poslaničkim pitanjima. Ukupno je postavljeno 21 pitanje predsjedniku Vlade, 214 pitanja članovima Vlade, kao i 16 dopunskih pitanja. Poređenja radi, u istom periodu u 2010. godini postavljeno je 12 pitanja predsjedniku Vlade, 129 pitanja članovima Vlade, kao i 28 dopunskih pitanja.

**Aktivnost 6:** Praćenje i kontrola realizacije preporuka Evropske komisije iz Mišljenja o aplikaciji za članstvo u EU i Analitičkog izvještaja (realizuje se kontinuirano)

Dio planiranih aktivnosti odbora odnosi se i na praćenje realizacije preporuka EK, a za koordinaciju svih ovih aktivnosti zadužen je Odbor za međunarodne odnose i evropske integracije. Ovaj Odbor pripremio je u decembru 2010. godine, Informaciju sa nalazima i preporukama Evropske komisije iz Mišljenja o aplikaciji za članstvo u EU i Analitičkog izvještaja. Predsjednici i zamjenici predsjednika svih odbora održali su sastanak na kome su razmotrili ovaj dokument, koji će predstavljati osnovu za buduće nadgledanje implementacije Vladinog Akcionog plana praćenja sprovođenja preporuka iz Mišljenja Evropske komisije.

Odbor za međunarodne odnose i evropske integracije krajem marta je razmatrao prvi mjesečni izvještaj Vlade Crne Gore o realizaciji obaveza iz Akcionog plana praćenja sprovođenja preporuka iz mišljenja EK, na zajedničkoj sjednici sa NSEI. Na drugoj sjednici, održanoj u maju, dogovoreno je da se ubuduće redovno razmatraju mjesečni izvještaji Vlade.



Do kraja izvještajnog perioda održano je pet zajedničkih sjednica NSEI i Odbora za međunarodne odnose i evropske integracije, na kojima su razmatrani mjesečni izvještaji o realizaciji obaveza iz Akcionog plana praćenja sprovođenja preporuka iz Mišljenja Evropske komisije.

**Aktivnost 7:** Donošenje Odluke o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore (djelimično realizovano)

Odluka o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore donijeta je na sjednici 22. decembra 2010. godine (EPA 461-XXIV). Odlukom je, između ostalog, izmijenjen član 32, čime je omogućeno da klubovi poslanika mogu angažovati više stručnih konsultanata na teret sredstava Skupštine. Izmijenjenim članom 32 propisano je da klub poslanika do pet poslanika može angažovati jednog stručnog konsultanta, klub poslanika do 15 poslanika može angažovati 2 stručna konsultanta i klub poslanika preko 15 poslanika može angažovati još po jednog stručnog konsultanta za svakih započetih 10 poslanika.

U okviru ove aktivnosti u toku je razmatranje mogućnosti za nove izmjene čiji je cilj, takođe, jačanje zakonodavne i nadzorne uloge Skupštine, posebno iz ugla predstojećih pristupnih pregovora sa EU. Kolegijum predsjednika Skupštine na 125. sastanku održanom 9. maja donio je Zaključak kojim je formirana Radna grupa za izradu predloga izmjena i dopuna Poslovnika Skupštine, u čijem su sastavu predstavnici svih klubova poslanika. Radna grupa se, između ostalog, bavi formulisanjem modela za prolaznost predloga opozicionih klubova poslanika koji nijesu dobili potrebnu većinu prilikom redovnog razmatranja na radnim tijelima. Radna grupa je dostavila radni tekst koji je Kolegijum predsjednika Skupštine razmatrao na sastanku održanom 29. jula i zaključio da Radna grupa nije uspjela da, i pored značajnog probijanja roka koji je bio zadat Zaključkom o formiranju, ispuni obavezu i Kolegijumu dostavi usaglašeni tekst Predloga izmjena i dopuna Poslovnika, čime nisu ispoštovani mjera i rok koji su bili predviđeni Akcionim planom Skupštine Crne Gore za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge. Kolegijum je na istom sastanku zadužio Radnu grupu da u prvoj nedjelji septembra nastavi sa radom kako bi pripremila predlog izmjena i dopuna Poslovnika, sa najvećom mogućom podrškom predstavnika političkih klubova, u skladu sa Zaključkom Kolegijuma donijetim na 125. sastanku, kako bi Predlog izmjena i dopuna Poslovnika Skupštine Crne Gore bio razmatran početkom drugog redovnog zasijedanja Skupštine.

Na jedanaestoj sjednici prvog redovnog zasijedanja Skupštine Crne Gore usvojen je Predlog odluke o izmjenama i dopunama Poslovnika Skupštine Crne Gore. Izmjene i dopune prvenstveno se odnose na naknade za zaposlene u Službi Skupštine u cilju jačanja autonomije parlamenta, odnosno jačanja administrativnih kapaciteta.

**Aktivnost 8:** Analiza potrebe za razdvajanjem nadležnosti pojedinih odbora i osnivanja pododbora (u toku)

Kolegijum predsjednika Skupštine na 125. sastanku održanom 9. maja donio je Zaključak kojim je formirana Radna grupa za izradu predloga izmjena i dopuna Poslovnika Skupštine, u čijem su sastavu predstavnici svih klubova poslanika. Radna grupa se, između ostalog, bavi potrebom za podjelom pojedinih radnih tijela zbog velikog obima nadležnosti i razradom pravila za formiranje pododbora (sastav, način odlučivanja i odnos sa matičnim odborom). Radna grupa je dostavila radni tekst koji je Kolegijum predsjednika Skupštine razmatrao na sastanku održanom 29. jula i zaključio da Radna grupa nije uspjela da, i pored značajnog probijanja roka koji je bio zadat Zaključkom o formiranju, ispuni obavezu i Kolegijumu dostavi usaglašeni tekst Predloga izmjena i dopuna Poslovnika, čime nisu ispoštovani mjera i rok koji su bili predviđeni Akcionim planom Skupštine Crne Gore za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge. Kolegijum je na istom sastanku zadužio Radnu grupu da u prvoj nedjelji septembra nastavi sa radom kako bi pripremila predlog izmjena i dopuna Poslovnika, sa najvećom mogućom podrškom predstavnika političkih klubova, u skladu sa Zaključkom Kolegijuma donijetim na 125. sastanku, kako bi Predlog izmjena i dopuna Poslovnika Skupštine Crne Gore bio razmatran početkom drugog redovnog zasijedanja Skupštine.

**Aktivnost 9:** Donošenje godišnjeg Plana usklađivanja zakonodavstva i praćenje njegove implementacije (u toku)

Donošenje godišnjeg Plana usklađivanja zakonodavstva zasnovano je na analizi Nacionalnog programa za integraciju (NPI), nakon njegovog usvajanja od strane Vlade, kao i praćenja realizacije godišnjeg Programa rada Vlade. Ova aktivnost planirana je za I kvartal 2011. godine, a Programom rada Vlade, koji je donijet u međuvremenu, usvajanje Nacionalnog programa za integraciju planirano je za II kvartal. Otuda kasni i donošenje Plana Skupštine.

Međutim, Služba Skupštine je, na osnovu Programa rada Vlade i Akcionog plana praćenja sprovođenja preporuka iz Mišljenja Evropske komisije, usvojenog 17. februara, pripremila pregled predloga zakona koje Vlada planira da utvrdi tokom 2011. godine, po kvartalima, što je još jedna mjera kojom se unapređuje planiranje zakonodavnih aktivnosti Skupštine.

**Aktivnost 10:** Priprema i razmatranje godišnjih izvještaja o radu radnih tijela (realizovano)

Izvještaje o radu za 2010. godinu usvojilo je 11 radnih tijela. Komisija za praćenje i kontrolu postupka privatizacije održala je u martu raspravu o aktivnostima sprovedenim u prethodnom periodu i, u vezi sa tim, usvojila zaključke o budućem radu.

**Aktivnost 11:** Donošenje Pravila o procedurama o upravljanju dokumentima u Službi Skupštine (realizovano)

Interna Pravila o kancelarijskom poslovanju u Skupštini usvojena su i primjenjuju se od početka 2011. godine. Nova pravila omogućavaju efikasnije upravljanje dokumentima, smanjenje broja djelovodnika, precizno definišu postupak evidencije elektronske pošte, omogućavaju evidentiranje i arhiviranje dokumenata u skladu sa njihovim sadržajem, umjesto po zasijedanju tokom kojeg su bila u proceduri, kako je bilo do sada. Stoga, nova pravila postavljaju solidnu bazu da buduće uvođenje informatičkog sistema za praćenje zakonodavstva.

**Aktivnost 12:** Donošenje Klasifikacionog plana (realizovano)

Klasifikacioni plan usvojen je početkom 2011. godine, kada je počela i njegova primjena. Klasifikacioni plan obezbjeđuje klasifikaciju zakonodavstva prema pregovaračkim poglavljima i bolje praćenje izmjena i dopuna zakona i njihove kompatibilnosti sa pravnim tekovinama Evropske unije. U skladu sa Planom, klasifikacione oznake dodijeljene su svim aktima koji su primljeni u Pisarnici. Svi predlozi zakona dostavljeni od strane Vlade (ukupno 117 do kraja proljećnjeg zasijedanja) klasifikovani su u skladu sa njihovim sadržajem po pregovaračkim poglavljima kojima pripadaju. Ova procedura će omogućiti efikasniju pripremu poslanika tokom procesa pregovaranja sa EU, iz razloga što će svi predlozi zakona koji sadržajem pripadaju jednom pregovaračkom poglavlju biti čuvani na jednom mjestu umjesto po zasijedanjima na kome su usvojeni, kako je bilo ranije.

**Aktivnost 13:** Uvođenje skraćenica za parlamentarne akte (djelimično realizovano)

Izrađen je Nacrt odluke o skraćenicama za parlamentarne akte. Radna grupa formirana za određivanje skraćenica za zakone objavljene u Službenom listu Crne Gore, od njegovog prvog broja poslije usvajanja novog Ustava u oktobru 2007. godine, završila je rad i uradila skraćenice u predviđenom roku, tako da se dalje nastavlja redovno određivanje skraćenica.

**Aktivnost 14:** Uvođenje Evidencije parlamentarnog akta (EPA) (realizovano)

Utvrđen je registar EPA i evidencija EPA se primjenjuje u Službi Skupštine od početka 2011. godine. U skladu sa tim, svakom aktu koji je primila Pisarnica Skupštine dodijeljena je oznaka EPA koja se sastoji od kombinacije arapskih i rimskih brojeva. Arapski broj predstavlja redni broj parlamentarnog akta koji je primila Pisarnica u jednom skupštinskom sazivu, dok se rimskim brojem označava broj saziva.

**Aktivnost 15:** Uvođenje Eurovoc deskriptora (realizovano)

U 2010. godini je formirana multidisciplinarna ekspertska grupa koja je bila zadužena za prevođenje Eurovoc deskriptora na crnogorski jezik. Ekspertska grupa je u predviđenom roku

završila rad i prevedeni deskriptori dostavljeni su nadležnoj Kancelariji Evropske unije za publikacije radi potvrde konzistentnosti. U međuvremenu, Vlada je donijela Uredbu o pravno-informacionom sistemu kojom je propisano da ovaj sistem sadrži Eurovoc deskriptore, kao i da je nadležni organ državne uprave dužan da uz predloženi, odnosno donešeni akt iz svoje nadležnosti Službenom listu dostavi i odabrane deskriptore. Na taj način obezbijediće se da kompletno zakonodavstvo bude indeksirano istim deskriptorima koje koriste institucije EU i zemlje EU.

**Aktivnost 16:** Donošenje Pravila o radu Odsjeka za analizu, dokumentaciju, istraživanje i biblioteku, sa pratećim dokumentima (realizovano)

Pravila o radu Odsjeka za analizu, dokumentaciju, istraživanje i biblioteku su usvojena i počela je njihova primjena. Takođe su donijeta Pravila za upućivanje zahtjeva i izrade parlamentarnih istraživačkih radova, zajedno sa obrascem Zahtjeva. Do sada je urađeno pet istraživačkih radova - o parlamentarnoj autonomiji, o ulozi parlamenta u pregovorima, o prostornim sadržajima parlamenta, o radnim tijelima parlamenta i o poslaničkom pitanju.

Služba Skupštine redovno odgovara na sve zahtjeve koje dobija od drugih članica mreže ECPRD, pri čemu je u periodu koji pokriva treći kvartalni izvještaj pripremila i dostavila 11 odgovora u formi kratkih informacija na zahtjeve ECPRD-a.

Takođe, Odsjek priprema Nedjeljne novosti iz institucija EU i dostavlja ih svim poslanicima i zaposlenima svakog petka.

**Aktivnost 17:** Priprema Idejnog projekta za informacioni sistem koji bi omogućio informatičko praćenje ukupnog zakonodavnog procesa (Rok za ovu aktivnost je III kvartal 2011).

U Službi Skupštine obavljani su snimanje i analiza pojedinačnih procesa, nakon čega je, 1. jula, formirana radna grupa za izradu Inicijalnog projektnog zadatka „Razvoja sistema podrške zakonodavnom procesu“.

**Aktivnost 18:** Donošenje Strategije razvoja ljudskih resursa u Skupštini Crne Gore za period od januara 2011. do decembra 2013. godine, sa Planom obuke (realizovano)

Strategija razvoja ljudskih resursa je usvojena, a dokumentom su utvrđeni vizija i misija, principi i vrijednosti i strateški ciljevi razvoja ljudskih resursa, sa pokazateljima i aktivnostima. Uz Strategiju usvojen je i Strateški plan, sa rasporedom aktivnosti. Pripremljen je i Plan obuka, sa identifikovanjem potreba za obukama, što prati izrada operativnih mjesečnih planova obuke. Ovim dokumentima omogućava se strateško planiranje razvoja ljudskih resursa u Skupštini Crne Gore.

**Aktivnost 19:** Obezbjedivanje intenzivne obuke za zaposlene pri odborima i u poslaničkim klubovima (realizuje se kontinuirano)

Realizacija ove aktivnosti odvija se kontinuirano, kako je i predviđeno Akcionim planom.

Planom obuka do kraja izvještajnog perioda bilo je predviđeno održavanje 12 obuka za zaposlene u Skupštini van redovnog programa Uprave za kadrove, od čega je 11 realizovano. Ukupno su zaposleni od početka godine učestvovali na 57 obuka, od čega 11 iz Plana obuka, 27 u organizaciji Uprave za kadrove i 19 ostalih. Ukupni broj polaznika obuke od početka godine bio je 176.

U saradnji sa Delegacijom EU u Podgorici, Skupština je aplicirala za ekspertsku podršku u trajanju od osam mjeseci, podijeljenu na nekoliko misija, u oblasti usklađivanja zakonodavstva i procjene uticaja zakonodavstva. Nakon sprovedenog postupka prijavljivanja eksperata i evaluacije, izabran je tim eksperata, tako da projekat treba da počne 12. septembra. Cilj podrške je jačanje sposobnosti Skupštine da nadgleda predložene zakone i njihovu usklađenost sa pravom EU, kao i da se osposobljava da, kroz nadgledanje regulatorne procjene uticaja koje priprema Vlada i izradu procjena za opsežne amandmane i određene propise, preuzme ulogu definisanu Međuinstitucionalnim zajedničkim pristupom procjeni uticaja (*Inter-Institutional Common Approach to Impact Assessment*) Evropske komisije, Evropskog parlamenta i Evropskog savjeta.

**Aktivnost 20:** Popunjavanje upražnjenih radnih mjesta u Službi Skupštine, u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji (realizuje se kontinuirano)

U Službi Skupštine je na dan 31. avgust 2011. godine bilo 89 zaposlenih (i 10 pripravnika), u poređenju sa 154 zaposlena, koliko je predviđeno Pravilnikom i u poređenju sa 73 zaposlena (i 12 pripravnika) na dan 31. decembar 2010.

**Aktivnost 21:** Definisavanje plana kratkoročnog i dugoročnog rješavanja prostornih kapaciteta za potrebe Skupštine (u toku)

U cilju ispunjavanja ove aktivnosti predviđene Akcionim planom donijeta je odluka da se iznajmi dodatni kancelarijski prostor za potrebe Skupštine. U toku je priprema tenderske dokumentacije za iznajmljivanje prostora. Što se tiče dugoročnog rješavanja prostornih kapaciteta, Vlada Crne Gore je 28. jula usvojila Studiju mogućih rješenja za obezbjeđenje prostora za rad Skupštine Crne Gore i Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, u dijelu koji se odnosi na Skupštinu, i zadužila Generalni sekretarijat Vlade da, u saradnji sa Generalnim sekretarom Skupštine, definiše konačni status predloga.

**Aktivnost 22:** Unapređivanje prostornih i kadrovskih uslova za rad poslanika, zasnovano na ranijim analizama potreba (u toku)

U sklopu ove mjere urađen je komparativni pregled koji sadrži kratak opis trenutnog stanja u vezi sa prostornim kapacitetima u Skupštini, tabelarni prikaz koji obuhvata podatke o površini i prostornim sadržajima nekoliko nacionalnih parlamenata, preuzetih sa ECPRD (Evropski centar za parlamentarna istraživanja i dokumentaciju) mreže, kao i prikupljenih putem upitnika koji je Služba Skupštine prosljedila na adrese nekoliko parlamenata u regionu. U toku je priprema tenderske dokumentacije za iznajmljivanje prostora. Što se tiče dugoročnog rješavanja prostornih kapaciteta, Vlada Crne Gore je 28. jula usvojila Studiju mogućih rješenja za obezbjeđenje prostora za rad Skupštine Crne Gore i Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, u dijelu koji se odnosi na Skupštinu, i zadužila Generalni sekretarijat Vlade da, u saradnji sa Generalnim sekretarom Skupštine, definiše konačni status predloga.

**Aktivnost 23:** Stvaranje uslova za pristup zgradi Skupštine osobama sa invaliditetom (u toku)

Poziv za javno nadmetanje za nabavku i montažu električnih stepenišnih sklopivih platformi za potrebe osoba sa invaliditetom za unutrašnju ugradnju u Skupštini Crne Gore objavljen je 1. juna 2011. godine, a rok za otvaranje ponuda bio je 28. jun. U okviru zakonske procedure, 12. jula je donijeta odluka o poništavanju javnog nadmetanja za nabavku i montažu električnih stepenišnih sklopivih platformi za potrebe osoba sa invaliditetom za unutrašnju ugradnju u Skupštini Crne Gore, jer nije pristigla nijedna ispravna ponuda. U toku je priprema za ponavljanje postupka javne nabavke.

**Aktivnost 24:** Priprema i objavljivanje Godišnjeg izvještaja o radu Skupštine Crne Gore (realizovano)

Godišnji izvještaj za 2010. godinu je urađen i dostupan je na veb sajtu, na crnogorskom i engleskom jeziku. Ovaj godišnji izvještaj prvi put je Služba Skupštine uradila samostalno svega dva mjeseca nakon isteka godine. Izvještaj sadrži opsežne podatke o rezultatima zakonodavnog i nadzornog rada Skupštine, informacije o posebnim aktivnostima Skupštine, njenih odbora i organizacionih jedinica, uključujući međunarodnu saradnju, kao i pregled razvoja administrativnih kapaciteta.

Takođe, u Službi Skupštine razvijen je sistem mjesečnog izvještavanja, što omogućava bolji uvid u rad službenika i organizacionih jedinica i, istovremeno, olakšava izradu polugodišnjih i godišnjih izvještaja na nivou Skupštine.

Polugodišnji izvještaj o radu (za period 1. januar – 30. jun) objavljen je 26. jula na internet stranicama Skupštine. Pored toga, odštampano je 150 primjeraka izvještaja na crnogorskom jeziku.

Informacija o zakonodavnoj i nadzornoj aktivnosti Skupštine Crne Gore do kraja proljećnjeg zasijedanja u 2011. godini objavljena je 1. avgusta na internet stranicama Skupštine.

**Aktivnost 25:** Potpisivanje Memoranduma o razumijevanju između Skupštine Crne Gore i NVO-a (realizovano)

Memorandum o saradnji između Skupštine Crne Gore i Mreže organizacija civilnog društva za demokratiju i ljudska prava potpisan je 30. marta ove godine. Memorandum je rezultat projekta koji je realizovan u saradnji Mreže CRNVO i Skupštine, a nacrt dokumenta pripremila je radna grupa sastavljena od poslanika i predstavnika nevladinih organizacija. Memorandum definiše principe saradnje između Skupštine Crne Gore i Mreže NVO-a u oblasti demokratizacije i ljudskih prava, koji će biti primjenjivani i za sve druge NVO-e zainteresovane za saradnju sa Skupštinom. Istovremeno sa potpisivanjem Memoranduma, na Internet stranici Skupštine postavljen je obrazac koji mogu da popune predstavnici civilnog sektora, uključujući i pojedince, i na taj način Skupštini dostave svoja mišljenja, predloge i sugestije, koje se dalje prosljeđuju tijelu ili organizacionoj jedinici na koje se odnosi sadržina popunjenog obrasca.

Saradnja Skupštine Crne Gore i civilnog sektora se stalno poboljšava i unapređuje, što posebno potvrđuje povećano učešće predstavnika civilnog sektora na sjednicama radnih tijela, posebno kada se radi o konsultativnim saslušanjima i drugim vrstama učešća, o čemu se, od početka ove godine, vodi precizna evidencija u sklopu mjesečnih izvještaja sekretara radnih tijela. Tako je od početka godine, zabilježeno preko 50 obraćanja radnim tijelima Skupštine od strane predstavnika civilnog sektora (predlozi, molbe, predlozi amandmana, zahtjevi za slobodan pristup informacijama upućeni direktno odborima, komentari na nacрте akata, apeli, predstavke i sl.), kao i oko 70 učešća na sjednicama radnih tijela od strane oko 40 organizacija, uključujući i učešća u konsultativnim saslušanjima.

U Skupštini Crne Gore je 5. aprila održana i Prva konferencija Nacionalne konvencije o evropskoj integraciji Crne Gore. Projekat „Nacionalna konvencija o evropskoj integraciji Crne Gore“ organizuje se u saradnji NVO Evropski pokret u Crnoj Gori i Slovačke asocijacije za spoljnu politiku i Skupštine Crne Gore i Vlade Crne Gore, uz podršku Ministarstva vanjskih poslova Republike Slovačke i SLOVAKAID-a. Druga konferencija Nacionalne konvencije održana je 19. jula, takođe u zgradi Skupštine Crne Gore, na kojoj su sumirani rezultati tog projekta.

**Aktivnost 26:** Okrugli sto poslanika i predstavnika medija (realizovano)

Okrugli sto „Parlament, mediji i građani“ održan je 12. jula. Učestvovali su predstavnici poslaničkih klubova u crnogorskom parlamentu, glavni i odgovorni urednici medija akreditovanih za praćenje skupštinskih aktivnosti, predstavnici Delegacije Evropske unije u

Crnoj Gori i Ambasade Velike Britanije u Podgorici. Okrugli sto je organizovala Skupština Crne Gore u okviru programa saradnje sa Westminster fondacijom za demokratiju (WFD), u partnerstvu sa Fondacijom Tomson Rojters (Thomson Reuters) iz Londona i Institutom za medije Crne Gore. Cilj okruglog stola poslanika i predstavnika medija bio je razmjena mišljenja i usvajanje zaključaka, koji će doprinijeti boljem razumijevanju i saradnji.

**Aktivnost 27:** Okrugli sto o pitanjima konflikta interesa poslanika (realizovano)

Okrugli sto o konfliktu interesa, sa fokusom na konflikt interesa poslanika, održan je 10. juna, uz učešće poslanika, predstavnika Vlade i NVO sektora, kao i stranih stručnjaka. Na skupu je zaključeno da treba podržati izmjene Zakona kojima poslanicima ne bi bilo dozvoljeno članstvo u upravnim i nadzornim odborima preduzeća u većinskom državnom vlasništvu kao i izmjene koje ne bi dozvoljavale angažman poslanika u organima državne i lokalne izvršne vlasti.

Zakon o sprječavanju sukoba interesa usvojen 29. jula na jedanaestoj sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2011. godini.

**Aktivnost 28:** Unapređivanje interne komunikacije unutar Službe Skupštine (u toku)

Cilj ove mjere je poboljšana razmjena informacija i stvaranje uslova za dobru eksternu komunikaciju kroz definisanje pravila interne komunikacije i unificiranje postupaka u komunikaciji sa zainteresovanim stranama, dizajnu dokumenata, itd. Pripremne aktivnosti su u toku, u saradnji sa WFD i Donjim domom parlamenta UK i imenovana je osoba za internu komunikaciju.

U toku je i priprema komparativnog pregleda sistema interne komunikacije u parlamentima zemalja EU i regiona.

**Aktivnost 29:** Dalje unapređivanje transparentnosti rada Skupštine i komunikacije sa javnošću (realizuje se kontinuirano)

Unapređivanje transparentnosti rada Skupštine i komunikacije sa javnošću kontinuirano se sprovodi. U ovoj godini, omogućen je direktan prenos sa pres pozicije u zgradi Skupštine putem Interneta. Takođe, sve bitne informacije se redovno postavljaju na veb sajt, koji je djelimično redizajniran, tako da omogućava bolju preglednost ponuđenih informacija. Obrazac za dostavljanje mišljenja predstavnika civilnog sektora objavljen je na skupštinskom veb sajtu.

Od januara ove godine počelo je izdavanje mjesečnog biltena "Otvoreni parlament", u saradnji Skupštine Crne Gore i Centra za demokratsku tranziciju, koji podržava Evropska komisija posredstvom Delegacije EU u Podgorici.

U prethodnom periodu organizovane su brojne posjete Skupštini (na Internet stranicama Skupštine postoji i obrazac putem kojeg se građani mogu prijaviti da posjete Skupštinu), izložbe, kao i zasijedanje Dječjeg parlamenta.



U 2011. godini znatno je povećan broj zahtjeva za slobodan pristup informacijama. Od početka godine, ukupno je upućeno Skupštini 117 zahtjeva za SPI (sa ukupno 355 podzahtjeva) i na sve je odgovoreno, od čega je za 60 dozvoljen pristup, za 27 Skupština nije u posjedu traženih informacija, dok je 28 odgovora dato u vidu obavještenja da su tražene informacije već objavljene ili je nadležan drugi organ. U odnosu na dva zahtjeva donijeta su dva zaključka (donose se kad se zahtjev odbacuje, jer je o upravnoj stvari već riješeno).

U periodu od 1. juna zahtjevima se najviše traži pristup informacijama o realizaciji aktivnosti iz Akcionog plana, o finansijskom poslovanju (npr. kopije akata koje sadrže informaciju o iznosu koji je potrošen iz budžeta Skupštine Crne Gore za plaćanje troškova prevoza, smještaja, zatim podaci o dnevnicama za putovanje poslanika u inostranstvo i u Crnoj Gori), kao i o javnim nabavkama.

### **Aktivnost 30:** Program "Otvoreni parlament" (realizuje se kontinuirano)

Prvo izdanje mjesečnog biltena "Otvoreni parlament" objavljeno je 4. februara, u saradnji sa Centrom za demokratsku tranziciju, koji podržava Evropska komisija posredstvom Delegacije EU u Podgorici. Do sada je objavljeno šest brojeva ovog elektronskog biltena na Internet stranicama Skupštine i CDT-a, na crnogorskom i engleskom jeziku, koji se dostavlja na blizu 900 adresa.

U 2011. godini nastavljeno je sprovođenje projekta Internship, u saradnji sa Centrom za demokratsku tranziciju. Postupak izbora studenata je završen i pet studenata od marta ima priliku da se na licu mjestu upozna sa radom skupštinskih službi, kao i da učestvuje u njihovim aktivnostima.

U toku je i priprema projekta "Demokratske radionice". Projekat je namijenjen deci iz osnovnih škola, a sprovodiće se u saradnji sa ERSTE fondacijom i austrijskim parlamentom.

U julu je objavljen Javni poziv nevladinim organizacijama za izražavanje interesa za učešće u projektu koji će finansirati ERSTE Fondacija u saradnji sa Skupstinom Crne Gore. Krajnji rok za dostavljanje prijave je bio 20. jul. Sve aplikacije su prikupljene, napravljen je izbor organizacija koje ispunjavaju navedene uslove. Sljedeća faza aplikacionog procesa počće u septembru.

### **Aktivnost 31:** Izvještavanje o realizaciji Akcionog plana (realizovano)

Akcionim planom je predviđeno kvartalno podnošenje izvještaja Kolegijumu. Ovo je III kvartalni Izvještaj, koji pokriva jun, jul i avgust. Prvi kvartalni izvještaj usvojen je 9. marta i odnosio se na period decembar, januar i februar, dok je II kvartalni Izvještaj, za mart, april i maj Kolegijum predsjednika Skupštine usvojio 13. juna.

Mjesečni izvještaji o sprovođenju Akcionog plana redovno se dostavljaju MVPEI, koje priprema integralni izvještaj i dostavlja Evropskoj komisiji.